

УДК 78.071: 78.072

ББК 85.312в6

Наталія Толошніак

НАУКОВІ СТУДІЇ ЯРОСЛАВА БАБИНСЬКОГО В ГАЛУЗІ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

У статті розкривається маловідома наукова спадщина знаного українського композитора, музикознавця Ярослава Бабинського в галузі фольклористики, аналізується центральна наукова робота автора – дисертаційне дослідження “Музика різдвяно-новорічної обрядовості на Покутті: до проблеми регіональної специфіки”, яка у зв’язку з передчасною смертю музикознавця не була захищена.

Ключові слова: фольклористика, Покуття, різдвяно-новорічна обрядовість, вертеп.

Музично-теоретична спадщина члена Національної спілки композиторів України Ярослава Бабинського (1951–2002) представлена досить різноманітно, розкриваючи широкий спектр зацікавлень дослідника і напрямків його діяльності: історичне музикознавство, фольклористику та музичну публіцистику.

Я.Бабинський цілеспрямовано й наполегливо займався науковою діяльністю, особливо в галузі фольклористики. Коло його інтересів охоплювало, у першу чергу, дослідження зимових обрядових пісень локальної традиції Покуття, малодослідженого музично-етнографічного регіону, особливо музики різдвяно-новорічної обрядовості, яка розглядається не ізольовано, а в контексті народної музики прилеглих етнічних регіонів, зокрема Гуцульщини, Бойківщини, Опілля, Буковини. Саме ця проблема знайшла своє безпосереднє втілення в низці наукових статей: “В обороні наукової справедливості. К.Квітка. Лисенко як збирач народних пісень (підготовка до видання, передмова і коментарі)” [1], “Мелодії українських колядок: структура, типологія” [2], “Трансформація церковних колядок під впливом народнопісенної традиції (на карпатському матеріалі)” [4], “Українські колядки та щедрівки: деякі аспекти еволюції жанру” [5], “Християнські та етнотрадиційні мотиви в музиці різдвяно-новорічних обрядів українців” [8] та в дисертаційному дослідженні Я.Бабинського “Музика різдвяно-новорічної обрядовості на Покутті: до проблеми регіональної специфіки” [3].

Підготовлене до захисту дисертаційне дослідження Я.Бабинського (хвороба та передчасна смерть перешкодили завершенню запланованого) акумулює весь спектр наукових зацікавлень автора. Тому метою даної розвідки стало актуалізувати й оприлюднити основні положення наукових інтересів та висновки польових досліджень музикознавця-фольклориста, що містяться в його роботі “Музика різдвяно-новорічної обрядовості на Покутті: до проблеми регіональної специфіки”.

Визначаючи актуальність наукової проблематики дисертаційного дослідження, Я.Бабинський відзначав, що традиційна зимова різдвяно-новорічна обрядовість в українців сягає своїм корінням ще дохристиянських часів. А з поширенням в Україні християнської обрядовості світські новорічні обряди та пісні, що супроводжували їх, зазнали видозмін і поступово християнізувалися, залишаючи старосвітську форму обходу дворів, але наповнюючи її новим змістом, пов’язаним із прославленням народження Христа та інших відомих подій. Таким чином, як стверджував Я.Бабинський, у ХІХ ст. світська колядка та щедрівка, відірвавшись від обряду, спочатку перейшла в оселю, а далі почала поступово забуватися. Сучасний стан проблеми засвідчує таку ситуація, коли світські колядки є поодинокими раритетами й вимагають першочергової фіксації та обстеження.

На етнічній карті України Покуття має вигляд малодослідженого музично-етнографічного регіону. Це пояснюється тим, що народні пісні цієї частини Галичини досить рідко ставали предметом вивчення. Як слушно зауважує Бабинський, із часів публікації польським дослідником О.Кольбергом, а також Й.Роздольським і С.Людкевичем колядок та щедрівок із Покуття таких спроб більше не робилося. Деяко покращилася ситуація у ХХ столітті (записи К.Квітки у 20-х роках, фольклорні експедиції Київської та Львівської консерваторій, Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т.Рильського тощо). Однак теоретичних розробок і досліджень музики Покуття не проводилося, а для виявлення загальнонаціональних особливостей народної музики, на слушну думку автора, такі розробки є необхідними.

Актуальність дослідів у цій частині Західної України зумовлена ще й невизначеністю поняття “Покуття”, яке різними дослідниками трактувалося по-різному, і дискусія про його межі триває й до сьогодні. Інформація про побутуючу тут народну музику, що міститься в дисертаційному дослідженні Я.Бабинського, може зробити посильний внесок у дану проблему, особливо через пісні зимового циклу, що тісно пов’язані з обрядами й виявляють ширшу картину народної звичаєвості.

Основною метою дисертації Я.Бабинський визначав те, що “через досліди над зимовими піснями та обрядами необхідно виділити Покуття в самобутню історико-географічну спільноту з самодостатньою звичаєвістю” [3, с.2].

Множинний комплекс завдань дослідження спрямований на те, щоб: комплексно розглянути музично-етнографічний матеріал зимового календарного циклу з Покуття; провести аналітичний розгляд покутських колядок і щедрівок у контексті загальноукраїнської різдвяно-новорічної традиції та її західноукраїнської версії та встановити їх структурно-типологічну систематизацію; дослідити проблему сучасного побутування різдвяно-новорічної звичаєвості на Покутті та напрямків її трансформації під оглядом різнобічних впливів; простежити новації в зимовій звичаєвості, особливо порівняно з матеріалами ХІХ століття.

Своє дослідження Бабинський розпочинає з розгляду двох основних різновидів пісень різдвяно-новорічної обрядовості – **колядки та щедрівки**.

Зупиняючись на теоретичних аспектах дослідження зимових пісень в українській музичній фольклористиці, автор у хронологічному порядку, починаючи з О.Кольберга, подає огляд праць дослідників зимової обрядової творчості, теоретичні засади та гіпотези Ф.Колесси, К.Квітки, В.Гошовського.

Узагальнюючи аналіз джерел, Бабинський підсумовує:

– Ф.Колесса, опираючись на досліди О.Потєбні, першим здійснив типологію колядок за мелодико-структурними ознаками. Він також започаткував в Україні регіональне дослідження цього жанру.

– К.Квітка звернув увагу на менш досліджені аспекти колядкової піснетворчості – роль соліста (“берези”) і гурту, а звідси – роль заспіву і приспіву. Саме спостереження К.Квітки дали підставу Я.Бабинському зробити висновок про залежність структури колядок від способу виконання і вирішальну роль колядницького хору в еволюції форми.

– Значний внесок у розвиток дослідів над колядками зробив В.Гошовський, який вивів свою типологію, що базується на мелодичних ознаках у рефренному сегменті однорядкової колядки або першого рядка дворядкової.

Зважаючи на досліди Ф.Колесси та В.Гошовського, Я.Бабинський здійснив свою типологію колядкових пісень, що базується на ладово-мелодичних ознаках і поділяється на два основні типи та третій, що поєднує два перших.

Формуючи власну типологію, дослідник здійснив аналіз побутуючих на Покутті колядок, виділив їх характерні ознаки. Автором було розглянуто:

– нормативні колядки, що мають незначні видозміни, які не впливають на структуру моделі. До таких віднесено: колядки без рефреного сегмента; колядки, в яких відмічено пролонгацію; колядки, в яких поєднано дві або й три прикметні колядкові ритмоформули;

– колядки, в яких відмічено видозміни, що впливають на будову наспіву і відповідно на структуру моделі. Видозміни ці стосуються, насамперед, рефреного сегмента. До таких слід віднести: випущення рефреного сегмента першого або другого рядка; дворазове повторення рефрену; поєднання в одній строфі три- і чотирискладового рефрену; колядки з односкладовим рефреном;

– колядки, в яких у структуру колядкового вірша вкраплюється складокількісна видозміна, що приводить до видозмін у складочисловій схемі. Такі вкраплення приводять до розширення або звуження колядкової строфи в першому, другому або й в обох рядках і можуть бути витримані впродовж усієї колядки чи в декількох її строфах. Найчастіше такі складокількісні видозміни відбуваються завдяки впливам іззовні. Зокрема, приєднання щедрівкового приспіву до колядкового заспіву; фрагментарне проникнення в колядковий сюжет сюжету іншої за жанром пісні (наприклад, весільної).

Я.Бабинський завершує типологію колядок представленням покутського типу колядкових мелодій. Тут автор зупиняється на розгляді колядки, що за своїми структурно-мелодичними ознаками відрізняються від відомих колядкових наспівів (принаймні, галицьких) і є своєрідними з огляду будови мелодії, манери виконання та структурних особливостей. Особливості ці помітив ще К.Квітка у 20-х роках й описав їх у роботі “Пісні українських зимних обрядових праздненств”. До таких належать: двійковий, трійковий, а іноді й охоплюючий більше звуків низхідний мелодичний розспів; своєрідний ритмічний малюнок; відсутність довгої складоноти; близька до речитативу манера виконання; мелізматика наспів.

Підсумовуючи цей підрозділ, автор відзначає, що колядки з означеними особливостями були зафіксовані як у XIX столітті (О.Кольберг), так і у XX – К.Квітка (20-ті рр.), В.Гошовський (60-ті рр.), О.Симотюк (70-ті рр.). До характерних ознак цих колядок слід віднести фрагментарну ангемітоніку, що охоплює три-чотири звуки. Мелізматика й складна ритмічна будова наводять на думку про генетичну спорідненість даних наспівів із гуцульською інструментальною музикою (скрипки), що супроводжувала обряд колядування на Гуцульщині й поступово поширилася на Покуття, де знайшла своє вираження в голосовому наслідуванні.

У своїй роботі Я.Бабинський окремо розглядає **питання трансформованих та церковних колядок і щедрівок**. Так, автор зазначає, що в питанні побутування світської колядки в обряді колядування вирішальну роль відіграла церква. Церковні коляди, поширювані через друковані збірки вже із XVII ст., поступово, популяризуючись серед народу, підмінювали в обряді колядування колядку світську. Однак процес цей не відбувся миттєво. Народна традиція доволі консервативна, крім того, церковні новотвори були малозрозумілими широким верствам населення через незрозумілу мову й чужу мелодіку, що часто була створена малоосвіченим дяком чи ченцем. Досліди над поширеними в наш час на Покутті церковними колядами, як зазначає Я.Бабинський, показали, що пісні ці значною мірою відрізняються від першоджерел з однотипним сюжетом, опублікованих у Богогласниках XVIII ст., і видозміни, що відбулися в них, викликані впливом народнопісенної традиції.

Отже, “швидше можна говорити про трансформацію церковної коляди, ніж про трансформацію світської” [3, с.7]. Вплив церковної коляди на світську колядку проявлявся у вкрапленні в сюжет колядки деяких духовних мотивів, особливо в перших строфах, що відповідало атрибуції християнізованого обряду, але мало стосувалося видозмін у мелодії та ритміці пісень. Укрупнення ці могли приводити до незначних змін у мелодії чи ритміці й були викликані змінами в структурі вірша. Натомість, трансформація церковної коляди під впливом народнопісенної традиції є очевидною, і проявляється вона по-різному – від видозмін, відповідно до побутуючої народнопісенної традиції, в мелодії або ритміці, до створення народом нових мелодій на ненародні (духовні) тексти чи пристосуванні побутуючих народних мелодій до цих текстів. Тенденція ця підтверджується відміченням на **Покутті** явищем полінаспівності – побутування декількох мелодій на один церковний текст.

Явище полінаспівності відмічено й на ширшому географічному рівні – Галичина, Західна Україна. Розкриваючи це цікаве питання, Я.Бабинський зазначає, що іноді колядковий текст поширюється на прилеглі етнічні регіони, а іноді й на значно віддалені, як це є з колядкою “Ішли молодці рано з церковці”, що побутує на Покутті. Такий колядковий текст відмічено на Бойківщині, а також на Закарпатті. Із цього приводу дослідник пояснює, що наспіви колядки є різними й відображають народнопісенні діалекти даної місцевості. Іноді міграції піддається частина колядки – приспів або заспів, і тоді спостерігаємо приєднання до асимільованого заспіву побутуючого в даній місцевості приспіву чи навпаки. Трансформація наспіву може відбуватися завдяки ініціативі окремих народних виконавців, що надають асимільованому наспіву нових рис, притаманних даній народнопісенній традиції. Незначні зміни в мелодії колядок можуть відбуватися через політекстовість наспівів, через адресне призначення пісні (господареві, господині, дочці, синові, вдові, сироті й т. ін.). У такому разі змінюється коло образів щасливої долі, побажань, вінчувань, що може змінювати елементи мелодики, а іноді й структуру колядки, навіть у межах одного чи декількох прилеглих сіл.

Особливий інтерес у роботі Я.Бабинського становить другий розділ – “**Музика театралізованих народних дійств**”, де проаналізована музика народних обрядів “Вертеп”, “Маланка”, “Коза”. Обряди ці мають різне походження й різні корені. “Маланка” і “Коза” – світські, “Вертеп” – книжний, церковний. Обряд “Коза” не побутує на Покутті в чистому вигляді, а контамінований в обряді “Маланка”.

Досліджуючи обряд “Вертепу”, автор зупиняється на розгляді шляхів виникнення та поширення різновидів такого складного й досі маловивченого явища, як “Вертеп” на Покутті. Дискусія про походження “Вертепу” виникла ще в XIX ст. і триває до нашого часу. Деякі дослідники, і серед них І.Франко, вважали, що ляльковий “Вертеп” поширився на Україну зі Сходу (Туреччина) через козаків, де є лялькова вистава під назвою “Карагец”; інші, і серед них М.Драгоманов, дотримувалися західного походження обряду. На Покутті живий “Вертеп” побутує з кінця XIX – початку XX ст. Про побутування на Покутті лялькового різновиду не знайдено нія-

ких даних. Сюжети покутських “Вертепів” апокрифічні, споріднені із сюжетами західноєвропейських подібних дійств. Щоправда, у покутських “Вертепах” контаміновано світські елементи, пов’язані з образами жида та цигана. Музика покутських “Вертепів” сконцентрована в церковних колядах, що виконуються гуртом учасників. Коляди в обряді можуть бути різними, але спостерігається закріплення певних пісень за певними сценами.

Розглядаючи обряд “Маланки”, Я.Бабинський стверджує, що він має на Покутті давню традицію, правдоподібно, ще дохристиянську. Обряд поширений у північно-східній частині краю й островами – у центральній. Перший опис обряду на Покутті зробив у другій половині XIX ст. О.Кольберг.

Його спостереження дали підставу науковцю простежити еволюцію “Маланки” впродовж майже півтора століття, здійснити типологію. Походженням “Маланки” та її типологією займалися Б.Яцимирський та молдавський учений Г.Спатару. Яцимирський вважав “Маланку” конгломератом – сумішшю різних обрядових елементів з аграрною основою. Такий різновид обряду був зафіксований Я.Бабинським поблизу містечка Отинія. Зацікавлення молдавського дослідника обрядом пояснюється його географічним поширенням. За легендою, обряд виник в околицях Могилева-Подільського, що межує з територією Молдови, і поступово поширився серед населення сусідньої держави. Саме в Молдові “Маланка” набула найбільш пишного та багатого на музичний супровід дійства. Обряд із Могилева-Подільського мав героїко-патріотичну першооснову, і саме такий різновид був зафіксований автором дисертації на Покутті в Снятинському районі. Інший різновид, де дійство має розважальний характер, без певної сюжетної канви, був зафіксований дослідником у Городенківському та Коломийському районах. Саме такий обряд був описаний О.Кольбергом.

Музика цього обряду є мало дослідженою. До щедрівок відніс пісні про Маланку К.Квітка. В.Гошовський вважав ці пісні гібридами колядок і щедрівок, очевидно, через поєднання в окремих піснях розміру вірша 5+5 та 4+4 (колядкового та щедрівкового). Зважаючи на спільні прикметні ознаки українських пісень про Маланку (характерна ритмоформула, ладові особливості, напрям мелодичного руху, наявність образу дівчини/жінки Маланки), Я.Бабинський пропонує називати ці пісні Маланковими, як такі, що виконуються на свято Меланії й приурочені до самотнього однойменного обряду. Цікаве припущення про генезу Маланкових та купальських пісень зробив К.Квітка, провівши паралель між двома маланковими піснями з Одещини та купальською волинською піснею. За спостереженням Я.Бабинського, у покутських маланкових піснях теж переважає літня тематика, пов’язана з водоймами, отже, пошуки в даному напрямку, на переконання автора, слід було би продовжити.

Для більшості покутських маланкових пісень є притаманними такі прикметні ознаки: структура – чотиритактова (восьмитактова) строфа, іноді з динамічно повтореним другим рядком; характерний симетричний ритмічний малюнок – восьма, четвертна, восьма; поява в найвищій зоні мелодичного підйому сьомого ступеня; початок з інтервалу квінти (I–V ст.); плагальна (IV–I ст.) заключна каденція; тридольний метр. Іноді друга складовота в чотирискладовому сегменті може бути розспівана двома восьмими тривалостями. Ладова основа покутських маланкових пісень – семиступеневий мінор, дорійських мінор. Іноді зустрічаються й мажорні пісні. Відмічено на Покутті й Маланкові пісні, що мають певні видозміни, які не підпадають під виведений дослідником тип. До таких, найперше, слід віднести пісні в парному метрі.

Крім маланкових пісень, зустрічаємо в покутській “Маланці” й інші, не приурочені до обряду, а також інструментальну музику. Якщо Маланкові пісні виконуються на початку дійства або наприкінці, то інші закріплюються за певними сценами та персонажами і є їх невід’ємною частиною. У покутській “Маланці” персонажі групуються, здебільшого, попарно: циган-циганка, жид-жидівка, пан-пані, Маланка-Василь і т. ін. Для кожної такої пари притаманна характерна музика, що вказує на національну або соціальну приналежність персонажів.

Якщо у “Вертепів” виконання пісень є акапельним, то в “Маланці” неодмінно присутній музичний супровід. Він може бути різним – від акордеона чи баяна до невеликого ансамблю, що налічує три, чотири, іноді п’ять виконавців. Обов’язковими інструментами є: скрипка, баян (акордеон), духовий (кларнет, труба), бубон, іноді цимбали. Дещо багатшою на музичний супровід є “Маланка” з передгірської частини Покуття – правий берег Пруту. Тут очевидним є вплив гуцульської інструментальної традиції, що проявляється в інструментарії та виконавській манері.

Майже в усіх різновидах покутської “Маланки“, за відзначенням автора, присутній епізод із Козою, що супроводжується виконанням тематичних пісень та характерних танців. Дані польових обстежень не дають підстави для здогаду про існування обряду “Коза” на Покутті в наш час, але його контамінація в Маланці та описи подібних епізодів О.Кольбергом та В.Шухевичем дають підставу для припущення про існування самостійного обряду “Коза” в далекому минулому, можливо, ще в дохристиянські часи. Сюжетна канва епізоду з Козою є простою й зводиться до спроби продажу “тварини” дідом або парубком. Купцем виступає, здебільшого, Маланка, що запідозрює в Кози хворобу. Після втручання “лікаря” Коза встає й весело підскакує під музику пісні. Прикметними ознаками покутських пісень про козу є: тридольний метр, характерна для колядок ритмоформула, невеликий діапазон наспіву, моторика.

Підводячи підсумки проведеного фундаментального дослідження Я.Бабинський зазначає, що досліді над музикою різдвяно-новорічної обрядовості на Покутті показали, що музика ця зосереджена в обрядах колядування, щедрування, “Вертепи”, “Маланці”, “Козі”.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в:

1) найповнішій, порівняно з відомими публікаціями, концентрації музичного матеріалу з Покуття й первинному оприлюдненні записів колядок і щедрівок, музики театралізованих народних дійств, зроблених автором дисертації;

2) дослідженні покутського вертепу як комплексного явища народної культури, здійсненні типології дійства;

3) введенні стадіальної диференціації колядкових різновидів як нормативних, так і видозмінених та трансформованих;

4) висвітленні закономірностей взаємодії старосвітських (ранніх) і християнських (пізніх) елементів у колядках;

5) розвитку гіпотези К.Квітки про структуротворчу функцію виконавства, його роль у формуванні колядкової строфи та еволюцію, у цьому зв’язку, колядкових форм;

6) виведенні на основі ладомелодичного чинника типології колядкових наспівів [3, с.3].

Описані різдвяно-новорічні обряди, приурочені до них пісні, спільні ознаки в матеріальній і духовній культурі та в діалектному мовленні дають підставу для окреслення етнографічних меж Покуття, що, в основному, збігаються із запропонованими в XIX ст. О.Кольбергом та іншими тогочасними дослідниками. Межі ці можна окреслити так: на півночі річкою Дністер; на заході – від Єзуполя через частину Тисменецького, Богородчанського та Надвірнянського районів аж до Маняви й далі на Яблунів, Пістинь, Рожнів. Східною межею Я.Бабинський схильний був вважати околиці Кіцманя та Заставної Чернівецької області, що не відмежовані природними чинниками й мають спільні ознаки в матеріальній та духовній культурі з Покуттям.

Деяка відмінність спостережена між рівнинною та передгірською частинами Покуття – правобережжя Пруту. Тут відчутний вплив гуцульської інструментальної музики.

Досліді над покутськими зимовими піснями не можуть розкрити всього спектра поширених тут пісень і притаманних їм прикметних ознак. Ярослав Бабинський обрав для свого дисертаційного дослідження цю групу пісень як найбільш уразливу, що вимагає першочергової фіксації та обстеження.

Результати дисертації Я.Бабинського мають як теоретичне, так і практичне значення. Музичний матеріал покутських зимових свят може бути широко використаний у навчальних програмах музичних і музично-педагогічних закладів.

Автентичні та раритетні матеріали можуть студіюватися обласними науковими методичними центрами народної творчості, громадськими просвітницькими організаціями під час проведення ними зимових різдвяно-новорічних урочистостей.

Нотне видання колядок та щедрівок може бути використане як матеріал у композиторській практиці.

Дисертаційне дослідження Я.Бабинського являє собою вагоме наукове дослідження в галузі української фольклористики й потребує свого оприлюднення в наукових колах. Надіємось, що збережена його друзями дисертація у найближчий час буде опублікована, а матеріали наукової розвідки будуть інспірувати наступні дослідження молодих фольклористів у цьому напрямі.

1. Бабинський Я. В обороні наукової справедливості. К. Квітка. Лисенко як збирач народних пісень (підготовка до видання, передмова і коментарі / Ярослав Бабинський // Українознавство: документи, матеріали, раритети. – Івано-Франківськ : [б. в.], 1999.

2. Бабинський Я. Мелодії українських колядок: структура, типологія / Ярослав Бабинський // Народознавчі зошити Інституту народознавства Національної Академії Наук України. – Львів. – 1999. – № 2.
3. Бабинський Я. Музика різдвяно-новорічної обрядовості на Покутті: до проблеми регіональної специфіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 “Музичне мистецтво” / Я. Бабинський. – К. : [б. в.], 2001. – 17 с. – (Рукопис).
4. Бабинський Я. Трансформація церковних колядок під впливом народнопісенної традиції (на карпатському матеріалі) / Ярослав Бабинський // Традиційна музика Карпат: Християнські звичаї та обряди (до 2000-річчя Різдва Христового присвячується). – Івано-Франківськ : [б. в.], 2000. – С. 43–54.
5. Бабинський Я. Українські колядки та щедрівки: деякі аспекти еволюції жанру / Ярослав Бабинський // Народознавчі зошити Інституту народознавства НАНУ. – Львів. – 2000. – № 1.
6. Бабинський Я. Навчальна програма: Елементарна теорія музики. Гармонія, Поліфонія для музичних факультетів вищих навчальних закладів / Я. Бабинський, М. Вовк. – Івано-Франківськ : [б. в.], 1993. – 10 с.
7. Бабинський Я. Хорові твори: посібник для музичних навчальних закладів / Ярослав Бабинський. – Львів : [б. в.], 1996. – 87 с.
8. Бабинський Я. Християнські та етнотрадиційні мотиви в музиці різдвяно-новорічних обрядів українців / Ярослав Бабинський // Християнство в Україні на межі третього тисячоліття: збірник наукових праць. – Івано-Франківськ : [б. в.], 2002. – С. 101–104.
9. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції: Навчальний посібник / Ольга Бенч-Шокало. – К. : Український світ, 2002. – 440 с.
10. Головинский Г. Композитор и фольклор / Г. Головинский. – М. : Музыка, 1981.
11. Гриця С. Трансмисія фольклорної традиції. Етномузикологічні розвідки / Софія Гриця. – К. ; Тернопіль : [б. в.], 2002. – 236 с.
12. Кияновська Л. Деякі аспекти стильового аналізу регіональних музичних культур (на прикладі Галичини) / Любов Кияновська // Syntagmation: Збірка наукових статей на пошану доктора мистецтвознавства професора Стефанії Павлишин. – Львів : [б. в.], 2000. – С. 87–99.
13. Нудьга Г. А. Українська пісня в світі / Григорій Нудьга. – К. : Музична Україна, 1989. – 535 с.
14. Рудницька О. П. Українське мистецтво у полікультурному просторі / О. П. Рудницька. – К. : Ексоб, 2000. – 206 с.
15. Семененко Н. Ф. Фольклорні риси гармонії хорової музики / Н. Ф. Семененко. – К. : Наукова думка, 1987. – 144 с.
16. Толошник Н. Жанрово-стилістичні особливості хорової спадщини Ярослава Бабинського / Наталія Толошник // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки. Вип. 13. – Рівне : [б. в.], 2008. – С. 169–174.
17. Толошник Н. І лірика, і драматизм, і філософські роздуми / Наталія Толошник // Тижневик Галичини. – 1999. – 25 березня.
18. Творча постать Ярослава Бабинського в контексті доби та суспільного середовища / Наталія Толошник // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Вип. XIV. – Івано-Франківськ : Плай, 2008. – С. 79–85.
19. Янівський Богдан-Юрій. Гуцульські колядки в світлі образу жінки – Великої ознаки / Богдан-Юрій Янівський, Василь Зеленчук. – Львів : [б. в.], 2004. – 12 с.

В статтє рассматривается малоизученное научное исследование известного украинского композитора, музыковеда Ярослава Бабинского в области фольклористики, анализируется центральная научная работа автора – диссертационное исследование “Музыка рождественско-новогодней обрядовости в Покутье: к проблеме региональной специфики”, которая в связи с преждевременной смертью музыковеда не была защищена.

Ключевые слова: музыковед, фольклористика, Покутье, рождественско-новогодняя обрядовость, вертеп.

The not popular scientific inheritance of the known Ukrainian composer opens up in the article, musicologist Yaroslava Babinscogo in folkloristic industry, the central advanced study of the author is analyzed – dissertation research the “Music of Christmas-new-year rite in Red Corner: to the problem of regional specific”, which in connection with premature death of musicologist was not protected.

Key words: musicologist, folkloristic, Pocouttya, Christmas-new-year rite, den.